

A Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa, mint másodfokú bíróság Budapesten, a 2011. február 14. napján megtartott nyilvános ülésen meghozta a következő

í t é l e t e t

A szolgálatban kötelességszegés vétsége és más bűncselekmény miatt **a vádlott** ellen folyamatban lévő büntető ügyben a Hajdú-Bihar Megyei Bíróság Katonai Tanácsa 2010. szeptember 14. napján kihirdetett Kb.I.2/2010/5. számú ítéletét **megváltoztatja**.

A vádlottat a szolgálati feladat alóli kibúvás vétsége (Btk. 349. § (1) bek.) miatt emelt vád alól **felmenti**.

A vádlott büntetését 1 (egy) évi próbára bocsátás intézkedésre **enyhíti**.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét **helybenhagyja**.

Az ítélet ellen fellebbezésnek van helye.

I n d o k o l á s :

A Hajdú-Bihar Megyei Bíróság Katonai Tanácsa a 2010. szeptember 14. napján kihirdetett KB.I.2/2010/5. számú ítéletével a vádlottat bűnösnek mondta ki szolgálatban kötelességszegés vétségében, és szolgálati feladat alóli kibúvás vétségében, ezért - halmazati büntetésül - 350 napi tétel, napi tételenként 300 Ft, összesen 105.000 Ft pénzbüntetésre és 1 évre a törzsőrmesteri rendfokozatba visszavetésre ítélte. Rendelkezett a pénzbüntetés meg nem fizetése esetére, annak szabadságvesztésre történő átváltoztatására.

A katonai ügyész az ítéletet tudomásul vette. A vádlott irányának megjelölése nélkül, a védő elsődlegesen felmentés, másodsorban enyhítés érdekében fellebbezett.

A Katonai Fellebbviteli Ügyészség a Kf.IV.140/2010. számú átiratában az első fokú ítélet helybenhagyására tett indítványt.

A védő írásbeli fellebbezésében a felmentésre, illetve enyhítésre irányuló fellebbezését fenntartotta, kiegészítve azzal, hogy elsődlegesen megalapozatlanság miatt az első fokú ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra

utasítását kéri. Kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság olyan lényeges garanciális eljárási szabályokat sértett, melyek miatt az ítéleti tényállás megalapozatlan. Kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság által a vádlottal szemben alkalmazott figyelmeztetés nem tartalmazta a Be.117.§ (4) bekezdésében írtakat. Ezen túlmenően elmaradt a Be.289.§ (2) bekezdésében foglaltakra történő figyelmeztetés is. A tanúk kihallgatásával kapcsolatban kifogásolta, hogy a jegyzőkönyv nem tartalmazza konkrétan, hogy a bíróság mely jogaira és mentességi okokra figyelmeztette őket. Indítványa alátámasztásaként hivatkozott a Legfelsőbb BH 2005/386. számú eseti döntésében foglaltakra. Álláspontja szerint védenca a szolgálatban kötelességszegés vétségét csupán gondatlansággal valósította meg, ezért a felmentésére tett indítványt. A szolgálati feladat ellátása alóli kibúvás vétsége tekintetében kifejtette, hogy a szolgálat idejének módosítására egy félreérthető naplóbejegyzéssel került sor, védenca joggal gondolhatott arra, hogy 12 órától kell szolgálatba lépnie. Erre figyelemmel e bűncselekmény tekintetében is felmentésre tett indítványt.

A védő a nyilvános ülésen megtartott perbeszédében az első fokú ítélet ellen bejelentett fellebbezését az írásbeli indokolásban foglaltakkal egyezően tartotta fenn.

A Katonai Fellebbviteli Ügyészségnek a nyilvános ülésen eljáró képviselője az első fokú ítélet helybenhagyására tett indítványt. Álláspontja szerint nincs indok a hatályon kívül helyezésre, mert az elsőfokú bíróság részéről a kioktatások a legszükségesebb mértékben megtörténtek.

A vádlott az utolsó szó jogán csatlakozott a védője által elmondottakhoz.

A bejelentett fellebbezések folytán a Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa az első fokú ítéletet és az azt megelőző bírósági eljárást a Be.348.§ (1) bekezdése alapján teljes terjedelmében felülbírálta.

A védőnek az első fokú ítélet hatályon kívül helyezésére irányuló fellebbezése nem alapos.

Megállapítható, hogy az elsőfokú bíróság tárgyalása során több eljárási szabályt is megsértett. Elmulasztotta a vádlottnak a Be.117.§ (4) bekezdésében foglaltakra történő azon figyelmeztetését, hogy a vallomástétel megtagadása az eljárás folytatását nem akadályozza. Elmulasztotta kioktatni kérdezői, észrevételezési, indítványtételi jogára is. Megállapítható azonban, hogy a Be.117.§ (2) bekezdésében írt figyelmeztetéshez fűz olyan következményt, hogy annak elmaradása esetén a vallomást nem lehet bizonyítékként figyelembe venni. Hozzá kell tenni, hogy a vádlott a kioktatás vagy annak jegyzőkönyvezésének elmaradása nélkül is gyakorolta a tárgyaláson az észrevételezési jogát. A tárgyalási jegyzőkönyvből megállapítható, hogy a tárgyaláson a vádlott úgy nyilatkozott, hogy nem kíván vallomást tenni. Ennek ellenére a tárgyalás későbbi szakaszában a katonai bíró neki kérdést tett fel a cselekményre vonatkozóan, melyre a vádlott

válaszolt. A vádlottnak ezen nyilatkozata természetesen bizonyítékként nem vehető figyelembe. Megállapítható továbbá, hogy a vádlott tekintetében elmaradt a Be.289.§ (2) bekezdés szerint figyelmeztetés azon része, hogy ha nem tesz vallomást, akkor a korábbi vallomása felolvasható. Ezen kioktatáshoz sem fűződik azonban olyan következmény, amely megalapozatlanságot eredményezne. A másodfokú bíróság álláspontja szerint nem eredményezheti a tanúvallomások figyelmen kívül hagyását az a körülmény, hogy a jegyzőkönyv a kihallgatott tanúk tekintetében azt tartalmazza, hogy a katonai bíró tisztázza, hogy a tanú vallomástételének akadálya nincs. Nem ért egyet a másodfokú bíróság azon védelmi állásponttal, hogy a jegyzőkönyvnek minden egyes vallomástételi akadály tekintetében külön kellene a figyelmeztetéseket tartalmazni. Ezt az álláspontot a védő által hivatkozott BH 2005/386. számú eseti döntés sem támasztja alá, továbbá az ügy irataiból nem is merült fel adat arra vonatkozóan, hogy bármely tanú esetében valamely konkrét vallomástételi akadályra történő figyelmeztetés szükséges lett volna. A tanúk esetében a jegyzőkönyv a bizonyítékként való felhasználhatóság szempontjából legszükségesebb kioktatást, figyelmeztetést tartalmazza, ezért a védőnek a hatályon kívül helyezésre irányuló indítványa eredményre nem vezethetett.

Az elsőfokú bíróság a szükséges bizonyítási eljárást lefolytatta, a bizonyítékokat megfelelően értékelte és indokolási kötelezettségének is eleget tett. Megállapítható, hogy a vádlott a nyomozás során ténybelileg elismerte a cselekmények elkövetését, vitatta azonban, hogy bűncselekményt követett volna el. Az elsőfokú bíróság a tényállást ténybelileg az egymást alátámasztó bizonyítékok alapján állapította meg. Megállapítható azonban, hogy az ítéleti tényállás a Be.351.§ (2) bekezdés b/ pontja szerint részben megalapozatlan, mert hiányos. A másodfokú bíróság a Be.352.§ (1) bekezdés a/ pontja alapján a tényállást a rendelkezésre álló iratok alapján annyiban helyesbíti, hogy az ítélet 2. oldal utolsó bekezdés utolsó mondata helyére az alábbi mondatok kerülnek: "A vádlott a nap folyamán megnézte a szolgálat módosításáról a szolgálatsszervezési naplót és látta, hogy a rá vonatkozó hadrendi szám a 12 órától szolgálatot ellátók sorába került. Ezért 05.30 órakor a szolgálat megkezdésére nem jelent meg, hanem telefonos kiértékelése után 06 óra után érkezett a szolgálati helyére."

Az elsőfokú bíróság által megállapított és a másodfokú bíróság által ekként helyesbített tényállás már mindenben mentes a Be.351.§ (2) bekezdésében írt hiányosságoktól, ezért azt a Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa felülbírálata alapjául elfogadta.

A védőnek a felmentésre irányuló fellebbezése részben alapos.

Nem tévedett az elsőfokú bíróság, amikor a vádlott bűnösségét szolgálatban kötelelességszegés vétségében megállapította. Nem vitatható, hogy a vádlott magatartásával a Btk.348.§ (1) bekezdés szerinti bűncselekménynek a III. fordulót megvalósította, mivel a rendeltetési helyét elhagyta. A másodfokú bíróság ezen

körülmény tekintetében osztotta az elsőfokú katonai tanácsnak az ítélet indokolásában kifejtett jogi álláspontját.

A szolgálati feladat alóli kibúvás vétsége vonatkozásában a másodfokú bíróság viszont osztotta a védői álláspontot. A Btk.349.§ (1) bekezdésében foglaltak szerint aki fontos szolgálati feladat alól megtévesztéssel vagy távolmaradással kivonja, illetőleg annak teljesítésére képtelenné teszi magát, az követi el az adott katonai bűncselekményt. A vétség csak szándékos magatartással követhető el. A másodfokú bíróság álláspontja szerint a vádlottnak a gondatlan magatartása vezetett oda, hogy időben nem jelent meg szolgálata felvételére. A vádlott nyomozás során tett vallomásában arra hivatkozott, hogy a szolgálat szervezési naplóban megnézte a szolgálat módosítását és oda 12-20 óráig szóló vezénylet volt beírva. Nem nézte meg azonban a megjegyzés rovatban írt pontosítást. Az elsőfokú bíróság tárgyalása során a bizonyítás anyagává tette a naplót, amelyben látható, hogy módosítás folytán a vádlott hadrendi száma ténylegesen a 12 órától szolgálatot ellátók sorába került.

A Btk.13.§-ában foglaltak szerint szándékosan követi el a bűncselekményt, aki magatartásának következményeit kívánja vagy e következményekbe belenyugszik. A szolgálat szervezési naplóban írt bejegyzés objektíve alkalmas volt arra, hogy megtéve a vádlottat. Nem merült fel olyan körülmény, amelyből arra lehetne következtetni, hogy a vádlott esetében a szándékosság valamely formája fennállt volna. Csupán az állapítható meg, hogy a naplót megtekintve abban a tudatban volt, hogy 12 órától kell szolgálatba lépnie. A Btk.14.§-ában foglaltak szerint gondatlanságból követi el a bűncselekményt, aki előre látja magatartásának lehetséges következményeit, de könnyelműen bízik annak elmaradásában, úgyszintén az is, aki e következmények lehetőségét azért nem látja előre, mert a tőle elvárható körütekintést vagy figyelmet elmulasztja. A vádlott esetében ez utóbbi fordulat, a hanyag gondatlanság esete állapítható meg, mert nem nézte meg a szolgálati napló megjegyzés rovatát, illetve az adott szolgálatba lépés előtti utolsó eligazításon önhibájából nem vett részt. A cselekmény szándékos elkövetését cáfolja a vádlott nyomozás során tett és a tárgyaláson felolvasott vallomásán kívül a naplóban tett módosítás félreérthetősége, az elsőfokú tárgyaláson kihallgatott tanú vallomása, valamint az a körülmény, hogy a vádlott rövid idővel a kiértesítése után beért a szolgálati helyére. Figyelemmel arra, hogy a szolgálati feladat alóli kibúvás vétségének gondatlan alakzata nincs, ezért a vádlottat ezen vádpont alól a Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa a Be.331.§ (1) bekezdése alapján a Be.6.§ (3) bekezdés a/ pontjában foglaltakra figyelemmel bűncselekmény hiányában felmentette.

A védőnek az enyhítésre irányuló fellebbezése alapos.

Az elsőfokú bíróság ítéletében helytállóan sorolta fel a büntetés kiszabása során figyelembe vehető enyhítő- és súlyosító körülményeket és erre figyelemmel szabott ki halmazati büntetést, azonban a részbeni felmentésre figyelemmel a vádlottal szemben a joghátrány megváltoztatása vált szükségessé. A vádlott terhére

megállapított bűncselekmény tényleges tárgyi súlya, a szolgálatban kötelességzegés vétsége esetén a rendeltetési hely elhagyásának rövid, mintegy másfél percnyi időtartama nem indokolja a vádlottal szemben büntetés kiszabását. A másodfokú bíróság álláspontja szerint a Btk.37.§-ában írt büntetési célok eléréséhez egy nevelő jellegű intézkedés alkalmazása is elegendő. Ezért a vádlott fő- és mellékbüntetését a Btk.72.§ (1) bekezdése alapján 1 évi próbára bocsátásra enyhítette, az egyéb rendelkezések helybenhagyása mellett.

Az ítélőtábla katonai tanácsának a fellebbezésre vonatkozó rendelkezése a Be.386.§ (1) bekezdés c/ pontján alapszik.

A Fővárosi Ítélőtábla Katonai Tanácsának ítélete a Be.372.§ (1) és (2) bekezdésein alapszik.

Budapest, 2011. február 14.

Dr. Ruzsás Róbert hb. dandártábornok sk. a tanács elnöke, Dr. Mészáros László hb. ezredes sk. előadó bíró, Dr. Török Zsolt hb. ezredes sk. bíró

A Hajdú-Bihar Megyei Bíróság Katonai Tanácsának ítélete a rendelkező részben írt változtatással jogerős.

Budapest, 2011. február 14.

. Ruzsás Róbert hb. dandártábornok sk.
a tanács elnöke

A kiadmány hitelül:

Tóth Mihályné
tisztviselő